

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om marknadsdomstolen och rättegång i marknadsdomstolen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 oktober 2012 regeringens proposition med förslag till lagstiftning om marknadsdomstolen och rättegång i marknadsdomstolen (RP 124/2012 rd) till lagutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande (GrUU 33/2012 rd) i ärendet. Utlåtandet återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Jussi Karttunen, justitieministeriet
- upphovsrättsråd Viveca Still, undervisnings- och kulturministeriet
- konsultativ tjänsteman Liisa Huhtala, arbets- och näringsministeriet
- president Pauline Koskelo och justitieråd Jukka Sippo, högsta domstolen
- förvaltningsråd Kari Kuusiniemi, högsta förvaltningsdomstolen
- president Mikko Könkkölä, Helsingfors hovrätt
- förvaltningsdirektör Tarja Honkanen, Helsingfors tingsrätt

- överdomare Kimmo Mikkola, marknadsdomstolen
- överdirektör Eero Mantere, Patent- och registerstyrelsen
- jurist Anne Horttanainen, Centralhandelskammaren
- direktör Marcus Wiklund, Sanoma Oyj
- General Manager, Intellectual Asset Management Timo Vuorimies, Wärtsilä Oy Abp
- expert Riikka Tähtivuori, Finlands Näringsliv rf
- advokat Ben Rapinoja, Finlands Advokatförbund
- sekreterare, europapatentombud Matti Brax, Finska Patentombudsforening rf
- juridisk ombudsman Anja Tuomola, Företagarna i Finland rf
- projektdirektör Lauri Kaira, Luovan työn tekijät ja yrittäjät (Lyhty)
- professor Niklas Bruun
- professor Antti Jokela.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Helsingfors förvaltningsdomstol
- Mediernas Centralförbund rf
- Finska Uppfinnarnas Centralförbund rf
- Finlands Journalistförbund FJF rf
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Teknologiindustrin rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om marknadsdomstolen och en lag om rättegång i marknadsdomstolen. På motsvarande sätt upphävs den nuvarande marknadsdomstolslagen och lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden. Dessutom ingår i propositionen förslag till lag om upphävande av lagen om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen och till ändring av 37 lagar.

Det huvudsakliga syftet med propositionen är att effektivisera beviljandet av industriella rättigheter och möjligheterna att ta tillvara industriella rättigheter och upphovsrättigheter genom att utveckla domstolssystemet i samband med dessa mål och ärenden. Syftet är att handläggningen av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt ska vara mindre splittrad än för närvarande. Andra centrala mål är en sakkunnig domstolshandläggning med hög kvalitet och snabbhet.

Dessa mål förverkligas genom att man i så hög grad som möjligt koncentrerar beslutsverksamheten i fråga om immaterialrättsliga mål och ärenden till samma forum, marknadsdomstolen. Man strävar också efter att förbättra sakkunskapen i beslutsverksamheten genom en reglering om sammansättningar och behörighetsvillkor.

I propositionen föreslås det att till marknadsdomstolen koncentreras överklagande av de registermyndigheters beslut som beviljar industriella rättigheter samt dessutom handläggningen av alla immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden liksom även handläggningen av säkringsåtgärdsärenden som har samband med dessa mål och ärenden. Dessutom styrs till marknadsdomstolen besvär över de beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av lagen om domännamn.

Det föreslås att de överklaganden som för närvarande hör till Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd och som inte överförs till marknadsdomstolen styrs till Helsingfors förvaltningsdomstol i stället för besvärsnämnden. Det blir då möjligt att dra in Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd.

Marknadsdomstolen är i regel domför i en sammansättning till vilken hör tre lagfarna ledamöter. I tvistemål som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster är marknadsdomstolen dock som utgångspunkt domför i en sammansättning med tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör. I mål och ärenden där man överklagar Patent- och registerstyrelsens beslut om patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot, en marknadsrättsingenjör samt dessutom ytterligare en marknadsrättsingenjör eller en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla. I mål och ärenden som gäller patent, nyttighetsmodell och kretsmönster tryggas således också den tekniska sakkunskapen i beslutsverksamheten genom sammansättningsregleringen.

Marknadsdomstolens ordinarie ledamöter och dess sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla måste uppfylla särskilda behörighetsvillkor.

Besvär över registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden handläggs i marknadsdomstolen som utgångspunkt i enlighet med rättegångsbalken.

I fråga om registermyndigheternas beslut är det möjligt att fortsatt överklaga marknadsdomstolens avgöranden genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Överklagande av marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden sker genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av det nuvarande besvärstillståndssystemet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2013 och avses bli behandlad i samband med den. De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt den 1 september 2013 med undantag av lagförslag 16, som avses träda i kraft senare vid en tidpunkt som föreskrivs ge-

nom lag, uppskattningsvis ca ett halvt år efter det att de övriga lagarna har trätt i kraft.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Centraliserad handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

Immateriella rättigheter brukar delas upp i industriella rättigheter och upphovsrätt. De industriella rättigheterna omfattar bland annat patent, varumärken och mönster. Upphovsrätten gäller bland annat litterära och konstnärliga verk.

Immateriella rättsliga mål behandlas i nuläget decentraliserat i många olika domstolar. De viktigaste tvistemålen och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter behandlas i första instans centraliserat i Helsingfors tingsrätt, som också behandlar alla brottmål som gäller industriella rättigheter. Tvistemål, ansökningsärenden och brottmål som gäller upphovsrätt behandlas för sin del i alla tingsrätter. De beslut som tingsrätten fattar i de här ärendena får överklagas hos hovrätten och hovrättens beslut får överklagas hos högsta domstolen om den beviljar besvärstillstånd. Dessutom behandlar registermyndigheterna i administrativt förfarande ärenden som gäller industriella rättigheter. Ändring i registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter får sökas genom besvär hos Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd. Nämndens beslut får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

En rad arbetsgrupper har under de senaste tio åren funderat på hur behandlingen av immateriella rättsliga mål kunde utvecklas och effektiviseras. Olika alternativ har lagts fram för att i så hög grad som möjligt centralisera behandlingen till samma organ. Alternativen har bland annat varit att centralisera tvistemål och brottmål eller tvistemål och besvärärenden som behandlas i administrativt förfarande eller tvistemål, brottmål och besvärärenden som behandlas i administra-

tivt förfarande. Helsingfors tingsrätt och marknadsdomstolen har setts som främsta alternativ till domstolar som centraliserat ska behandla immateriella rättsliga mål.

I regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering står det att behandlingen av immateriella rättsliga mål ska koncentreras till marknadsdomstolen och att de behövliga resurserna ska garanteras. Den aktuella propositionen bygger på den här riktlinjen. I propositionen föreslås det att marknadsdomstolen centraliserat ska behandla besvär över beslut av de registermyndigheter som beviljar industriella rättigheter, alla tvistemål och ansökningsärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt plus alla anknytande ärenden som gäller sänkingsåtgärder. Dessutom ska alla besvär över de beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av lagen om domännamn dirigeras till marknadsdomstolen.

Utskottet anser att det särskilt för parterna är problematiskt att behandlingen av immateriella rättsliga mål är uppdelad på olika domstolar. Genom att behandlingen i så stor omfattning som möjligt centraliseras kan organisationen förenklas men samtidigt kan också behandlingen bli bättre och effektivare. För en centralisering talar också det faktum att det är fråga om en relativt liten ärendekategori som kräver fördjupad expertis.

Utifrån en utredning ställer utskottet sig bakom förslaget att marknadsdomstolen centraliserat ska behandla immateriella rättsliga mål. Den blir alltså första instans i tvistemål och ansökningsärenden och besvärinstans i ärenden som behandlats i administrativt förfarande. Det faller sig naturligt att koncentrera ärenden av den typen till marknadsdomstolen med hänsyn till att denna redan nu behandlar mål och ärenden både i förvaltningsprocess och i enlighet med rättegångsbalkens bestämmelser om behandling av

tvistemål i tingsrätten. De besvärssärenden som behandlas i administrativt förfarande är avgörande för centraliseringen, för årligen behandlas i genomsnitt ca 200 besvärssärenden av det slaget. Årligen behandlas i genomsnitt ca 100 tvistemål och ett tjugotal brottmål. Antalet mål i marknadsdomstolen kommer alltså att öka med ungefär 300 per år.

I sitt utlåtande (GrUU 33/2012 rd) anser grundlagsutskottet att breddningen av marknadsdomstolens behörighetsområde faller inom ramen för 98 § i grundlagen. Det föreslagna behörighetsområdet är exakt definierat och i propositionen läggs det med tanke på grundlagen fram tillräckliga skäl för att koncentrera immaterialrättsliga frågor till marknadsdomstolen.

Förslaget gäller inte immaterialrättsliga brottmål, så de kommer beroende på mål att behandlas antingen i Helsingfors tingsrätt eller i alla tingsrätter. Dessutom kommer tingsrätterna fortfarande att vara behöriga att behandla yrkanden på ersättning med anknytning till immaterialrättsliga brottmål. Centraliseringen fullföljs alltså inte till alla delar, vilket i sig kan anses vara beklagligt. Visserligen är brottmålen relativt få jämfört med andra immaterialrättsliga mål.

I och med propositionen kommer marknadsdomstolen att få mer omfattande behörighet och fler mål att behandla. Också sammansättningarna i immaterialrättsliga mål kommer att stärkas så att den behövliga expertisen garanteras. Regeringen uppger att kostnaderna för reformen är beaktade i statsbudgeten för 2013 och i rambeslutet för 2013-2016. För att reformmålen ska nås ser utskottet det som nödvändigt att se till att marknadsdomstolen har de resurser den behöver.

Sammansättningar och behörighetsvillkor

För att expertisen i immaterialrättsliga mål ska vara garanterad är regeringen särskilt noga med sammansättningen i marknadsdomstolen och behörighetsvillkoren för ledamöterna.

Den grundläggande sammansättningen i immaterialrättsliga mål är tre lagfarna ledamöter. Det bygger på att marknadsdomstolen i princip redan nu arbetar kollegialt, i en sammansättning

med flera ledamöter. Sammansättningen i tvistemål om patent, nyttighetsmodeller och kretsmönster ska vara tre lagfarna ledamöter och en marknadsrättsingenjör. När ett beslut av Patent- och registerstyrelsen som gäller patent, nyttighetsmodell eller kretsmönster överklagas, är marknadsdomstolen domför i en sammansättning med en lagfaren ledamot och en marknadsrättsingenjör samt ytterligare en marknadsrättsingenjör eller en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla. Det är enligt utskottet viktigt för en högkvalitativ beslutsprocess att sammansättningen inkluderar både lagfarna ledamöter och tekniska experter i mål som gäller uppfinningar. Det är också bra att sammansättningen i den typen av mål är flexibel när det gäller att anlita en marknadsrättsingenjör och en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla, för då går det att på bästa sätt garantera att expertisen så bra som möjligt motsvarar det tekniska område målet gäller.

I besvärssärenden som gäller uppfinningar utgörs majoriteten i sammansättningen av personer som inte är lagfarna. Utskottet har inga invändningar med tanke på ärendenas natur och behovet av teknisk expertis. Dessutom är den lagfarna ledamoten alltid ordförande i sammansättningen. Vidare är det möjligt att stärka sammansättningen med en lagfaren ledamot eller högst två sakkunnigledamöter. Dessutom kan ärendet hänskjutas till ett förstärkt sammanträde eller till plenum.

När sakkunnigledamöter utnämns ser utskottet det som viktigt att alla områden inom både teknik och konst täcks in.

Överklagande i mål som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

Allmänt

Immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden handläggs i första hand i marknadsdomstolen i enlighet med rättegångsbalken, står det i propositionen. Överklagande av marknadsdomstolens avgöranden i immaterialrättsliga tvistemål och ansökningsärenden sker genom besvär

hos högsta domstolen med iakttagande av det nuvarande besvärstillståndssystemet.

Besvär över registermyndigheternas beslut om att bevilja eller registrera industriella rättigheter handläggs i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Marknadsdomstolens avgöranden får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. I fråga om besvär som inte ska centraliseras till marknadsdomstolen och som Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd för närvarande behandlar ska överklagandet ske hos Helsingfors förvaltningsdomstol. Då går det att lägga ner besvärsnämnden.

De föreslagna bestämmelserna innebär en förändring i nuläget i tvistemål och ansökningsärenden respektive administrativa besvärärenden, eftersom marknadsdomstolens avgöranden i båda kategorierna kan tas upp till behandling i högsta domstolen bara om denna beviljar besvärstillstånd.

I sitt utlåtande granskar grundlagsutskottet bestämmelserna om överklagande mot 21 § i grundlagen. Besvärsrätten är en grundlagsfäst huvudregel som det å andra sidan är möjligt att lagstifta mindre avvikelser från genom lag. Grundlagsutskottet noterar också med hänvisning till sina tidigare utlåtanden att åtagandet enligt artikel 6.1 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna att var och en, vid prövningen av hans civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom för brott, ska vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag, inte kräver någon rätt att överklaga hos en annan rättsinstans. I sitt utlåtande stannar grundlagsutskottet för att de föreslagna bestämmelserna inte inskränker rätten att få ett beslut om egna rättigheter och skyldigheter behandlat av en domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan, eftersom rätten att överklaga hos marknadsdomstolen inte är begränsad. Däremot begränsar förslaget rätten att överklaga marknadsdomstolens

avgöranden till högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen.

Överklagande till högsta domstolen

Enligt grundlagsutskottets uppfattning leder förslaget att binda besvärsrätten till högsta domstolens besvärstillstånd inte i detta sammanhang till att parternas rätt till en rättvis rättegång äventyras och förslaget står alltså inte i strid med 21 § 2 mom. i grundlagen. I utlåtandet påpekar grundlagsutskottet att ändring i marknadsdomstolens avgöranden i marknadsrättsliga ärenden för närvarande får sökas genom besvär hos högsta domstolen med iakttagande av systemet med besvärstillstånd. Det har betydelse för parternas rättssäkerhet att de föreslagna bestämmelserna avses säkerställa expertisen i industriella rättigheter och upphovsrätt bland annat genom reglering om sammansättningar och behörighetsvillkor för domstolens medlemmar och att bestämmelserna bidrar till snabbare behandling. Å andra sidan finns det enligt grundlagsutskottet inga grundlagsrelaterade hinder för att överklagandet styrs till hovrätterna.

De sakkunniga som lagutskottet hört har varit av olika åsikt om överklagandet av marknadsdomstolens avgöranden i tvistemål och ansökningsärenden om industriella rättigheter och upphovsrätt. En del har förespråkat regeringens modell medan andra har ansett att överklagandet ska ske hos hovrätten, vars avgöranden får överklagas hos högsta domstolen om den beviljar besvärstillstånd.

Utskottet har övervägt saken och beslutat ställa sig bakom propositionen. Här har utskottet lagt vikt vid att marknadsdomstolen är en specialdomstol vars avgöranden redan nu överklagas direkt hos högsta domstolen via systemet med besvärstillstånd. Det skulle alltså vara exceptionellt att marknadsdomstolens beslut överklagas hos en allmän domstol. Utskottet tillmäter det särskilt stor betydelse att regeringen i sitt förslag är noga med bestämmelserna om sammansättningen i marknadsdomstolen och behörighetsvillkoren för ledamöterna så att expertisen i immaterialrättsliga frågor garanteras. Detta är viktigt med hänsyn till särdragen hos den här ty-

pen av mål. Utskottet anser att parternas rättssäkerhet förbättras betydligt tack vare förstärkta och kompetenta sammansättningar. Om avgörandena redan i första instans håller så hög kvalitet som möjligt kan behovet att överklaga dem väntas minska. Då kortas rättegångarna ner och parternas rättegångskostnader sjunker. Med hänsyn till de förstärkta och kompetenta sammansättningarna i marknadsdomstolen skulle det enligt utskottet inte bara vara fråga om att ändra bestämmelserna för att hovrätten ska kunna behandla besvär, utan det skulle också kräva att hovrätten höjde sin immaterialrättsliga och tekniska kompetens. Det vore en utmaning att genomföra detta rent konkret, eftersom det bara finns ett begränsat antal personer som har den expertis som krävs för att behandla immaterialrättsliga frågor i ett land av Finlands storlek.

Enligt förslaget ska ändring i marknadsdomstolens beslut sökas hos högsta, om den beviljar besvärstillstånd. Bestämmelser om kriterierna för besvärstillstånd finns i 30 kap 3 § i rättegångsbalken. Prejudikatsgrunden är det viktigaste kriteriet. I sitt utlåtande påpekar grundlagsutskottet att besvärstillstånd också kan beviljas på den grunden att det finns andra vägande skäl. Lagutskottet instämmer med grundlagsutskottet och anser att andra vägande skäl i immaterialrättsliga mål bör bedömas med beaktande av målets betydelse och behovet att garantera rättssäkerheten och med hänsyn till att högsta domstolen är den enda besvärinstansen i immaterialrättsliga mål.

Överklagande till högsta förvaltningsdomstolen

I sitt utlåtande stannar grundlagsutskottet för att de föreslagna bestämmelserna om att söka besvärstillstånd i administrativa besvärssärenden hos högsta förvaltningsdomstolen inte är problematiska med avseende på 21 § i grundlagen. Grundlagsutskottet hänvisar till sitt färska utlåtande (GrUU 32/2012 rd) där det ansett sig ha skäl att justera sin tidigare ståndpunkt om att systemet med besvärstillstånd är exceptionellt och samtidigt konstaterat att det inte längre finns

skäl att i princip förhålla sig restriktivt till systemet med besvärstillstånd eller en utvidgning av det. Med tanke på 21 § i grundlagen är det väsentligt att se till att systemet för att söka ändring överlag garanterar både att det finns tillgänglig och tillräcklig rättssäkerhet och att ärendena behandlas så snabbt det går med hänsyn till kravet på rättssäkerhet. Med tanke på garantierna för rättstryggheten är det enligt grundlagsutskottet i den aktuella propositionen väsentligt att ändring i registermyndighetens beslut i framtiden kan sökas hos en oberoende domstol, dvs. marknadsdomstolen, där rättegångsförfarandet uppfyller de krav på rättvis rättegång som framgår av 21 § i grundlagen. Grundlagsutskottet ser det också som betydelsefullt att avsikten är att sakkunskapen i industriellrättsliga frågor avses bli garanterad i marknadsdomstolen och att systemet med besvärstillstånd sannolikt förkortar den genomsnittliga behandlingstiden i ärenden av denna typ, där kravet på snabb behandling är essentiellt.

Lagutskottet anser att de föreslagna bestämmelserna om ändringssökande är motiverade och behövliga. Utskottet tillstyrker dem. Dessutom noterar utskottet här för tydlighetens skull att regeringen inte föreslår några ändringar i bestämmelserna om sammansättningen i högsta förvaltningsdomstolen. Det betyder att de gällande bestämmelserna om sammansättning ska följas när högsta förvaltningsdomstolen behandlar besvärssärenden som gäller uppfinningar. Om det t.ex. handlar om en ansökan om besvärstillstånd i ett patentärende kan högsta förvaltningsdomstolen avgöra ärendet antingen i en sammansättning med tre ledamöter eller i en sammansättning som utöver de tre ledamöterna inkluderar de sakkunnigledamöter vars deltagande i sammansättningen i övrigt föreskrivs särskilt, eller i en sammansättning med fem ledamöter och de sakkunnigledamöter vars deltagande i sammansättningen i övrigt föreskrivs särskilt (6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen och 1 § 2 mom. i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter).

Uppföljning

Förslaget innebär stora ändringar i behandlingen av immaterialrättsliga mål och ärenden. Därför är det viktigt att noga ge akt på hur reformen fungerar och vilka effekter den har.

Detaljmotivering

1. Lag om marknadsdomstolen

1 kap. Allmänna bestämmelser.

1 §. Uppgifter och behörighet. Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av 1 och 5 § i lagen om marknadsdomstolen (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd) i anknytning till omarbetningen av lagstiftningen om värdepappersmarknaden. I fråga om mål som behandlas i marknadsdomstolen bestämdes det att marknadsdomstolen härafter bara ska behandla mål som gäller påföljder enligt lagen om Finansinspektionen. Därför har bland annat 1 § i lagen om marknadsdomstolen ändrats så att marknadsdomstolen också ska behandla de ärenden som ingår i dess behörighet enligt lagen om Finansinspektionen. Den aktuella propositionen innehåller ett förslag till ny lag om marknadsdomstolen, så den gällande lagen om marknadsdomstolen upphävs. Det betyder att den här ändrade riktlinjen behöver beaktas i lagförslaget.

Enligt *1 mom.* är marknadsdomstolen en specialdomstol för konkurrens- och upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden. Utskottet anser att mål och ärenden som gäller sådana påföljder som avses ovan inte naturligt hör till någon av de här kategorierna. Därför föreslår utskottet att momentet nämner "konkurrens- och tillsynsärenden".

2 kap. Personal.

4 §. Behörighetsvillkor för och utnämning av ledamöter. Av de orsaker som redovisas ovan i detaljmotiven till 1 § föreslår utskottet att 4 § 1 mom. justeras på så sätt att överdomaren och marknadsrättsdomarna dessutom ska ha förtro-

genhet med konkurrens- och tillsynsärenden. Utskottet har dessutom gjort en del små språkliga justeringar i den finska versionen av momentet.

7 §. Behörighetsvillkor för sakkunnigledamöter. Paragrafen föreskriver om behörighetsvillkoren för sakkunnigledamöter i marknadsdomstolen. I anknytning till omarbetningen av lagstiftningen om värdepappersmarknaden som riksdagen antog den 20 november 2012 ändrades 5 § 3 mom. i lagen om marknadsdomstolen på så sätt att sakkunnigledamöter som deltar i behandlingen av ärenden enligt lagen om Finansinspektionen ska ha den behörighet som anges i momentet. Eftersom den föreliggande propositionen innehåller ett förslag till ny lag om marknadsdomstolen och den gällande lagen om marknadsdomstolen upphävs behöver den här ändringen beaktas i den aktuella paragrafen. Utskottet föreslår följaktligen att 1 mom. kompletteras med orden "*marknadsföring*" och "*värdepappersmarknaden*". Av de orsaker som anges ovan i detaljmotiven till 1 § föreslår utskottet att konkurrens- och tillsynsärenden nämns i momentet.

3 kap. Handläggning av mål och ärenden.

29 §. Förordnande till ordförande för en sektion. Utskottet har gjort en språklig justering i den finska versionen av *1 mom.* Ändringsförslaget påverkar inte den svenska texten.

2. Lag om rättegång i marknadsdomstolen

1 kap. Allmänna bestämmelser.

2 §. Konkurrensärenden. I detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 ovan beskrivs den ändrade riktlinjen med anknytning till omarbetningen av lagstiftningen om värdepappersmarknaden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd) och ändringarna i den gällande lagen om marknadsdomstolen. Eftersom den gällande lagen om marknadsdomstolen som sagt upphävs behöver ändringarna beaktas i lagförslag 2 i den aktuella propositionen. I 2 § finns bestämmelser om de ärenden som ska behandlas som konkurrensärenden i marknadsdomstolen. Av de orsaker som anges ovan i

detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att rubriken i den aktuella paragrafen ändras till "*Konkurrens- och tillsynsärenden*" och att en motsvarande ändring görs i *det inledande stycket* i 1 och 2 mom. Därför föreslår utskottet att 1 mom. kompletteras med en ny 7 punkt med en hänvisning till lagen om Finansinspektionen (878/2008).

4 §. *Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt.* Utskottet föreslår att uttrycket "tvistemål och ansökningsärenden" i 2 mom. omformuleras till "tvistemål" så att det lyder lika som i 10 a § i lagförslag 19.

5 §. *Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt.* Paragrafens 1 mom. föreskriver om marknadsdomstolens behörighet att behandla andra tvistemål med anknytning till ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt. Möjligheten finns om kändan väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. Den här möjligheten ses som motiverad ur parternas synvinkel. Det är ett absolut villkor att talan väcks samtidigt mot samma eller olika svarande. Avsikten är att så exakt som möjligt avgränsa marknadsdomstolens behörighet.

Utskottet anser att de föreslagna bestämmelserna är motiverade och lämpliga men menar att det absoluta kravet på att talan ska väckas samtidigt i vissa enskilda fall kan leda till ett slutresultat som är oändamålsenligt för kändan och strider mot syftena med bestämmelserna. Det kan röra sig om att svaranden i ett genkärsmål enligt 2 mom. uppger någon ny omständighet som ger kändan anledning att utvidga eller ändra käromålet i något annat tvistemål som avses i 1 mom., men det går inte att göra på grund av förbudet att ändra käromålet. Därför föreslår utskottet att kravet på att talan ska väckas samtidigt blir en huvudregel som marknadsdomstolen av särskilda skäl får göra avsteg från. Men det är befogat med en exakt tidsgräns för när talan ska

väckas i sådana fall. Därför föreslår utskottet att en tidsgräns införs för väckande av talan.

6 §. *Marknadsrättsliga ärenden.* Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om de ärenden som ska handläggas som marknadsrättsliga ärenden i marknadsdomstolen. Där finns hänvisningar till de lagar som föreskriver om de marknadsrättsliga ärenden som hör till marknadsdomstolens behörighet eller uttryckligen till de bestämmelser där det sägs att ett visst ärende som ska handläggas som ett marknadsrättsligt ärende som avses i paragrafen hör till marknadsdomstolens behörighet. Avsikten är att paragrafen i sak ska stämma överens med motsvarande bestämmelse i den gällande lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001). Den lagen ska nu upphävas (8 kap. 1 § 2 mom. i lagförslag 2).

Riksdagen antog den 6 november 2012 en lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 108/2012 rd — EkUB 9/2012 rd). Lagen stadfästes den 30 november 2012 och träder i kraft den 1 januari 2013. Hänvisningen till lagen om Konsumentverket omformuleras till lagen om Konkurrens- och konsumentverket. Den aktuella paragrafens 1 mom. 2 punkt bör harmoniseras med lagändringen, så utskottet föreslår att laghänvisningen i punkten justeras.

I 1 mom. 6 punkten nämns lagen om Finansinspektionen (878/2008) och i 7 punkten värdepappersmarknadslagen (495/1989). Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Då upphävdes 3 § 1 mom. 5 och 6 punkten. Ändringen hör samman med omarbetningen av lagstiftningen om värdepappersmarknaden, som innebär att lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden inte längre tillämpas på ärenden som avses i lagen om Finansinspektionen eller värdepappersmarknadslagen. Den aktuella paragrafens 1 mom. 6 och 7 punkter svarar i sak mot de upphävda bestämmelserna, så utskottet föreslår att de stryks. Följaktligen ändras numreringen av de följande punkterna.

Riksdagen antog den 27 november 2012 en lag om betalningsvillkor i kommersiella avtal (RP 57/2012 rd — EkUB 14/2012 rd). I 10 § i den lagen står det att användningen av villkor enligt 8 eller 9 § kan förbjudas genom domstolsbeslut på det sätt som föreskrivs i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare (1062/1993). I den aktuella paragrafens 1 mom. 8 punkt (10 punkten i propositionen) nämns den här lagen om avtalsvillkor mellan näringsidkare. Punkten kan alltså tillämpas också i ärenden som avses i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal. Utskottet anser att det blir klara om lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal explicit nämns i en egen punkt under 1 mom. Utskottet föreslår därför att momentet kompletteras med en ny 9 punkt. I och med ändringen blir ordningstalet för de följande punkterna ett nummer högre.

2 kap. Handläggning av konkurrensärenden.

1 §. Handläggning av konkurrensärenden. Av de orsaker som anges ovan i detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att rubriken på 2 kap. och 1 § och ordalydelsen i 1 och 2 mom. ändras till konkurrens- och tillsynsärenden.

5 kap. Handläggning av marknadsrättsliga ärenden.

2 §. Vem som har rätt att väcka ett ärende.

Vem som har rätt att väcka ett ärende. I paragrafen bestäms det om vem som har rätt att väcka marknadsrättsliga ärenden. Avsikten är att paragrafen i sak ska stämma överens med motsvarande bestämmelser i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, som ska upphävas.

Laghänvisningen i 1 mom. 2 punkten till lagen om Konkurrens- och konsumentverket behöver ändras på samma sätt som ovan i 1 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten.

Riksdagen antog den 27 november 2012 en lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 57/2012 rd — LaUB 14/2012 rd). Då kompletterades 1 mom. med en ny 7 a punkt och 8 punkten ändrades. Ändringarna byggde på ändringar som samtidigt gjordes i lagen om indrivning av fordring-

ar. Den aktuella paragrafens 1 mom. 3 punkt behöver harmoniseras med lagändringen.

Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Då ändrades 3 § 1 mom. 9 punkten på så sätt att hänvisningen till ansökningar av den som Finansinspektionen utövar tillsyn över ströks. Den aktuella paragrafens 1 mom. 4 punkt bör harmoniseras med lagändringen, så utskottet föreslår att motsvarande hänvisning i punkten stryks.

Samtidigt upphävdes 3 § 1 mom. 5 punkten i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, som föreskrev att ärenden som ska behandlas med stöd av värdepappersmarknadslagen väcks på ansökan av Finansinspektionen. I 1 mom 5 punkten i den aktuella paragrafen föreslås det att man beaktar den ändring av värdepappersmarknadslagen som gjordes genom lag 891/2008 och som innebär att ett i värdepappersmarknadslagen avsett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet ska väckas av den som Finansinspektionen utövar tillsyn över och inte av Finansinspektionen. Men den här ändringen har blivit onödig på grund av att riktlinjen ändrades i anknytning till omarbetningen av lagstiftningen om värdepappersmarknaden, så utskottet föreslår att punkten stryks. Samtidigt upphävdes 3 § 1 mom. 6 punkten i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden, så utskottet föreslår att den aktuella paragrafens 1 mom. 6 punkt stryks. I och med ändringen blir ordningstalet för de följande punkterna två nummer lägre.

Riksdagen antog den 27 november 2012 en lag om ändring av 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 57/2012 rd — LaUB 14/2012 rd). Då ändrades 1 mom. 4 punkten på grund av ändringar som gjorts i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare. Den aktuella paragrafens 6 punkt (8 punkten i propositionen) behöver harmoniseras med lagändringen.

I 5 mom. finns bestämmelser om att väcka ansökan som gäller utdömande av vite som ett förbud har förenats med. Riksdagen antog den 20

november 2012 en lag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Då ändrades 3 § 2 mom. på så sätt att hänvisningen till ansökningar av Finansinspektionen ströks. För att harmonisera den aktuella paragrafen med den här lagändringen föreslår utskottet att 5 mom. 2 och 3 punkten stryks. Dessutom behöver momentet harmoniseras med ändringen i 3 § i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden som riksdagen antog den 27 november 2012 (RP 57/2012 rd — LaUB 14/2012 rd), så utskottet föreslår att momentet kompletteras med en ny 2 punkt. I och med ändringarna blir ordningstallet för den sista punkten ett nummer lägre.

3 §. *Subsidiär rätt att väcka ärenden.* Laghänvisningen i 1 mom. till lagen om Konkurrens- och konsumentverket behöver ändras på samma sätt som ovan i 1 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten

Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Då upphävdes 4 § 2 mom. i den lagen, som motsvarar 2 mom. i den aktuella paragrafen. För att harmonisera den aktuella paragrafen med den här lagändringen föreslår utskottet att 2 mom. stryks.

8 §. *Delgivning av en ansökan i vissa andra fall.* På grund av de ovan beskrivna ändringarna i 2 § 1 mom. bör 8 § 1 mom. justeras så att där hänvisas till 2 § 1 mom. 5 punkten och 2 mom. så att där hänvisas till 2 § 1 mom. 7 punkten.

Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Då ströks hänvisningen till Finansinspektionen i 12 §. Den aktuella paragrafen stämmer i sak överens med 12 § i den lagen. För att harmonisera den aktuella paragrafen med den här lagändringen föreslår utskottet att motsvarande hänvisning i 2 mom. stryks.

9 §. *Handläggning av ett yrkande på temporärt förbud.* Laghänvisningen i 2 mom. till lagen om Konkurrens- och konsumentverket behöver änd-

ras på samma sätt som ovan i 1 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten.

15 §. *Ersättning av statens medel.* Laghänvisningen i 1 mom. till lagen om Konkurrens- och konsumentverket behöver ändras på samma sätt som ovan i 1 kap. 6 § 1 mom. 2 punkten. På grund av de ovan beskrivna ändringarna i 2 § 1 mom. bör 15 § 2 mom. justeras så att där hänvisas till 2 § 1 mom. 7 punkten.

6 kap. *Särskilda bestämmelser.*

5 §. *Rättegångens offentlighet.* Av de orsaker som anges ovan i detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att konkurrens- och tillsynsärenden nämns i paragrafen.

7 §. *Meddelande eller avkunnande av beslut i förvaltningsprocessärenden.* Av de orsaker som anges ovan i detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att konkurrens- och tillsynsärenden nämns i 1 mom.

7 kap. *Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden.*

1 §. *Sökande av ändring i konkurrens- och upphandlingsärenden.* Av de orsaker som anges ovan i detaljmotiven till 1 § i lagförslag 1 föreslår utskottet att också tillsynsärenden beaktas i paragrafrubriken och inne i paragrafen. Utskottet har dessutom gjort en del språkliga justeringar i momentet i den finska versionen.

2 §. *Sökande av ändring i besvärärenden.* Enligt 1 mom. ska besvär anföras inom 30 dagar från delfäendet av marknadsdomstolens beslut. Avsikten är att den vanliga besvärstiden på 30 dagar enligt förvaltningsprocesslagen också ska gälla i besvärärenden om industriella rättigheter. I 2 mom. föreskrivs det om en möjlighet att ansöka om en ny tid för ändringssökandet. Utskottet ser det som viktigt att försöka korta ner behandlingstiderna i ärenden som gäller industriella rättigheter. Därför är huvudregeln om en besvärstid på 30 dagar välkommen. Utskottet menar ändå att det är motiverat att domstolen i enskilda fall på ansökan kan förlänga den utsatta

tiden. Enligt utredning kan det nämligen förekomma besvärssärenden som gäller industriella rättigheter där en besvärstid på 30 dagar är för kort.

16. Lag om upphävande av lagen om om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen

2 §. De tjänstemän vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla och som uppfyller behörighetsvillkoren i lagförslag 1 kan när den här lagen träder i kraft förordnas att sköta en tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen för högst två år. Det är justitieministeriet som beslutar om överföringen, som förutsätter tjänstemannens samtycke.

I sitt utlåtande anser grundlagsutskottet att bestämmelserna inte strider mot grundlagen, men att det med hänsyn till grundlagens 102 § samt 3 § 3 mom. om oberoende domstolar ändå är lämpligare att marknadsdomstolen och inte justitieministeriet förordnar tjänstemännen till deras uppdrag. Lagutskottet instämmer och föreslår att *1 mom.* ändras i analogi med detta.

Bestämmelserna kräver inte att de tjänstemän som avses i bestämmelsen förordnas till marknadsdomstolen, utan det finns prövningsrätt i fråga om överföringen. Utskottet anser att prövningsrätten är väl underbyggd och lämplig. I motiveringen till paragrafen står det att tjänstemännen inte kan överföras till ordinarie domartjänster vid marknadsdomstolen. Alla nya tjänster som marknadsrättsdomare och marknadsrättsingenjör kommer att tillsättas genom normalt ansökningsförfarande. Den aktuella paragrafen som tillåter att vissa tjänstemän förordnas till marknadsdomstolen utgör alltså ett undantag från den här principen. Det som också talar för prövningsrätt är att överföringen av tjänster blir aktuell först i början av 2014.

19. Lag om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

10 a §. Utskottet föreslår att *2 mom.* förtydligas språkligt i relation till *1 mom.*

22. Lag om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter

Ikraftträdandebestämmelsen. Utskottet föreslår en tydligare formulering i sista meningen i *3 mom.*

36. Lag om ändring av 10 kap. i värdepappersmarknadslagen

10 kap. Särskilda stadganden.

3 a §. Riksdagen antog den 20 november 2012 en ny värdepappersmarknadslag, genom vilken värdepappersmarknadslagen (495/1989) av den 26 maj 1989 upphävs (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Därför har lagförslag 36 i den föreliggande propositionen blivit onödigt, så utskottet föreslår att det förkastas.

41. Lag om ändring av 44 § i lagen om Finansinspektionen (Nytt lagförslag)

44 §. *Skyldighet att infinna sig till marknadsdomstolens sammanträde och att lägga fram handlingar.* Riksdagen antog den 20 november 2012 en lag om ändring av lagen om Finansinspektionen (RP 32/2012 rd — EkUB 11/2012 rd). Enligt 44 § 2 mom. ska bestämmelser om behandlingen och utredningen av ärenden i övrigt finnas i förvaltningsprocesslagen och marknadsdomstolslagen (1527/2001). Dessutom ska det särskilt föreskrivas om behandlingens och handlingarnas offentlighet. I den aktuella propositionen föreslås det att en ny lag om rättegång i marknadsdomstolen (lagförslag 2) stiftas och att den ska innehålla bestämmelser om behandling och utredning av ärenden i marknadsdomstolen. Där hänvisas till förvaltningsprocesslagen och föreskrivs om behandlingens och handlingarnas

offentlighet. Utskottet föreslår följaktligen att 44 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen justeras så att där bara hänvisas till lagen om rättegång i marknadsdomstolen och att momentets sista mening om behandlingens och handlingarnas offentlighet stryks.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 3—15, 17, 18, 20, 21, 23—35 och 37—40 utan ändringar,

godkänner lagförslag 1, 2, 16, 19 och 22 med ändringar (Utskottets ändringsförslag)

godkänner ett nytt lagförslag 41 (Utskottets nya lagförslag) och

förkastar lagförslag 36.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Uppgifter och behörighet

Marknadsdomstolen är en specialdomstol för konkurrens- och *tillsynsärenden*, upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt samt marknadsrättsliga ärenden.

(2 mom. som i RP)

2 §

(Som i RP)

2 kap.

Personal

3 §

(Som i RP)

4 §

Behörighetsvillkor för och utnämning av ledamöter

Bestämmelser om behörighetsvillkor för och utnämning av överdomaren och marknadsrättsdomarna finns i lagen om utnämning av domare (205/2000). Överdomaren och marknadsrättsdomarna förutsätts dessutom vara förtrogna med konkurrens- eller *tillsynsärenden*, upphandlingsärenden, mål och ärenden som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt eller marknadsrättsliga ärenden.

(2 mom. som i RP)

5 och 6 §
(Som i RP)

7 §

Behörighetsvillkor för sakkunnigledamöter

En sakkunnigledamot som deltar i handläggningen av konkurrens- och *tillsynsärenden* och upphandlingsärenden förutsätts ha avlagt för uppdraget lämplig högre högskoleexamen och vara förtrogen med konkurrensrätt, upphandling, energimarknaden, ekonomiska vetenskaper, *marknadsföring*, *värdepappersmarknaden*, näringslivet eller ekonomiska frågor.

(2 och 3 mom. som i RP)

8—12 §
(Som i RP)

3 kap.

Handläggning av mål och ärenden

13—28 §
(Som i RP)

29 §

Förordnande till ordförande för en sektion

(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

30—38 §
(Som i RP)

2.

Lag

om rättegång i marknadsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §
(Som i RP)

2 §

Konkurrens- och tillsynsärenden

Marknadsdomstolen handlägger som *konkurrens- och tillsynsärenden* de ärenden som hör till dess behörighet enligt

(1—6 punkten som i RP)

7) *lagen om Finansinspektionen (878/2008)* (Ny)

Marknadsdomstolen handlägger som konkurrens- och *tillsynsärenden* också följande ärenden som hör till dess behörighet:

(1—3 punkten som i RP)

3 §
(Som i RP)

4 §

Mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

(1 mom. som i RP)

Som mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt handlägger marknadsdomstolen även tvistemål (*utesl.*) som hör

till dess behörighet enligt lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978).

(3 mom. som i RP)

5 §

Behörighet i tvistemål som hänför sig till ett mål som gäller industriella rättigheter eller upphovsrätt

I samband med ett tvistemål som hör till dess behörighet enligt någon lag som nämns i 4 § 1 mom. 1—10, 13 eller 15 punkten eller i 2 mom. får marknadsdomstolen pröva även något annat tvistemål, om käranden väcker talan samtidigt mot samma svarande eller mot olika svarande och käromålen stöder sig på väsentligen samma grund. *Av särskilda skäl kan marknadsdomstolen pröva ett sådant annat tvistemål fastän talan inte har väckts samtidigt. Talan måste i så fall väckas innan förberedelsen enligt 5 kap. 28 § 1 mom. i rättegångsbalken har förklarats avslutad eller innan en utsatt tid enligt 5 kap. 22 § i rättegångsbalken har löpt ut, om parten har förelagts en utsatt tid.*

(2—4 mom. som i RP)

6 §

Marknadsrättsliga ärenden

Marknadsdomstolen handlägger som marknadsrättsliga ärenden de ärenden som hör till dess behörighet enligt

(1 punkten som i RP)

2) lagen om *Konkurrens- och konsumentverket* (/),

(3—5 punkten som i RP)

(6 och 7 punkten *utesl.*)

(6—8 punkten som 8—10 punkten i RP)

9) *lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal* (/), (Ny)

(10—12 punkten som 11—13 punkten i RP)

(2 mom. som i RP)

2 kap.

Handläggning av konkurrens- och tillsynsärenden

1 §

Handläggning av konkurrens- och tillsynsärenden

Bestämmelser om förberedelsesammanträde samt muntlig förhandling i konkurrens- och tillsynsärenden finns i 4 kap. 10 och 11 § samt 14 §.

Till den del något annat inte bestäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 §, ska konkurrens- och tillsynsärenden i övrigt handläggas i marknadsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

3 kap.

Handläggning av upphandlingsärenden

1 §

(Som i RP)

4 kap.

Handläggning av mål och ärenden som gäller industriella rättigheter och upphovsrätt

1—24 §

(Som i RP)

5 kap.

Handläggning av marknadsrättsliga ärenden

1 §

(Som i RP)

2 §

Vem som har rätt att väcka ett ärende

Ansökan enligt 1 § får göras av
(1 punkten som i RP)

2) konsumentombudsmannen i ärenden som avses i lagen om *Konkurrens- och konsumentverket*,

3) konsumentombudsmannen *eller den näringsidkare mot vilken konsumentombudsmannens förbud riktas* i ärenden som avses i 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar och, i ärenden som avses i 13 § 2 mom. i den lagen, den näringsidkare som ett förfarande *som strider mot 4, 4 a, 4 b eller 7 §* i den lagen riktas mot, eller en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen,

4) konsumentombudsmannen (*utesl.*) i ärenden som avses i betaltjänstlagen,

(5 och 6 punkten *utesl.*)

(5 punkten som 7 punkten i RP)

6) en registrerad förening som bevakar näringsidkarnas intressen eller den näringsidkare *eller upphandlande enhet* mot vilken tillämpningen av avtalsvillkoret *eller avtalspraxis* riktas, i ärenden som avses i lagen om reglering av avtalsvillkor mellan näringsidkare

(7 punkten som 9 punkten i RP)

(2—4 mom. som i RP)

En ansökan som gäller utdömande av vite som ett förbud har förenats med får dock göras av

(1 punkten som i RP)

(2 och 3 punkten *utesl.*)

2) konsumentombudsmannen i ärenden som gäller vite som konsumentombudsmannen förelagt i ärenden enligt 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar, (Ny)

(3 punkten som 4 punkten i RP)

(6 mom. som i RP)

3 §

Subsidiär rätt att väcka ärenden

Om konsumentombudsmannen vägrar att till marknadsdomstolen föra ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om *Konkurrens- och konsumentverket*, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet och som gäller förbud mot en marknadsföringsåtgärd, ett avtalsvillkor eller ett indrivningsförfarande, får ansökan enligt 1 § göras av en registrerad förening

som bevakar löntagarnas och konsumenternas intressen.

(2 mom. *utesl.*)

4—7 §
(Som i RP)

8 §

Delgivning av en ansökan i vissa andra fall

Marknadsdomstolen ska delge andelslagets revisor som granskar sparkassan en ansökan av en förening som avses i 2 § 1 mom. 5 punkten.

Marknadsdomstolen ska delge konsumentombudsmannen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården *eller* Kommunikationsverket (*utesl.*) en ansökan av en utländsk organisation eller myndighet som avses i 2 § 1 mom. 9 punkten i ärenden som hör till respektive tillsynsmyndighet. Myndigheten i fråga ska ges tillfälle att bli hörd, om inte detta i onödan fördröjer avgörandet av ärendet.

9 §

Handläggning av ett yrkande på temporärt förbud

(1 mom. som i RP)

Ett yrkande av konsumentombudsmannen på att ett temporärt förbud ska meddelas i ett ärende som avses i konsumentskyddslagen, lagen om *Konkurrens- och konsumentverket*, 13 § 1 mom. i lagen om indrivning av fordringar eller 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet får avgöras fast yrkandet inte har kunnat delges den som yrkandet riktar sig mot.

10—14 §
(Som i RP)

15 §

Ersättning av statens medel

Till den som hörts i marknadsdomstolen som vittne eller sakkunnig i ärenden som avses i kon-

sumentskyddslagen, lagen om *Konkurrens- och konsumentverket*, 13 § 1 mom. i lagen om in-
drivning av fordringar, lagen om gränsöverskri-
dande förbudsförfarande och 36 § i lagen om te-
levisions- och radioverksamhet betalas ersätt-
ning av statens medel enligt vad som bestäms i
lagen om bestridande av bevisningskostnader
med statens medel (666/1972).

Marknadsdomstolen kan i sitt beslut ålägga en
annan part än konsumentombudsmannen samt en
utländsk myndighet eller organisation som av-
ses i 2 § 1 mom. 7 punkten att ersätta staten för
kostnader enligt 1 mom. som har betalats av sta-
tens medel.

16 och 17 §
(Som i RP)

6 kap.

Särskilda bestämmelser

1—4 §
(Som i RP)

5 §

Rättegångens offentlighet

Bestämmelser om rättegångens offentlighet i
marknadsdomstolen i konkurrens- och tillsyns-
ärenden, i upphandlingsärenden samt i besvär-
sären finns i lagen om offentlighet vid rätte-
gång i förvaltningsdomstolar (381/2007). Be-
stämmelser om rättegångens offentlighet i mark-
nadsdomstolen finns i övrigt i lagen om offent-
lighet vid rättgång i allmänna domstolar
(370/2007).

6 §
(Som i RP)

7 §

Meddelande eller avkunnande av beslut i för- valtningsprocessärenden

I konkurrens- och tillsynsärenden, upphand-
lingsärenden och besvärärenden meddelar
marknadsdomstolen sitt beslut efter att beslutsö-
verläggningen har avslutats.

(2—4 mom. som i RP)

8 §
(Som i RP)

7 kap.

Sökande av ändring i marknadsdomstolens avgöranden

1 §

Sökande av ändring i konkurrens- och tillsyns- ärenden och upphandlingsärenden

Ändring i ett beslut av marknadsdomstolen i
ett konkurrens- eller tillsynsärende eller upp-
handlingsärende får sökas genom besvär hos
högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som be-
stäms i de lagar som nämns i 1 kap. 2 och 3 §.

2—5 §
(Som i RP)

8 kap.

Ikraftträdande

1 och 2 §
(Som i RP)

16.

Lag**om upphävande av lagen om om behandling av besvärssärenden vid patent- och registerstyrelsen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i RP)

tjänst som marknadsrättsdomare eller marknadsrättsingenjör vid marknadsdomstolen för högst två år. *Marknadsdomstolen* beslutar om förordnandet. För förordnandet krävs tjänstemannens samtycke.

(2 mom. som i RP)

2 §
De tjänstemän vid Patent- och registerstyrelsens besvärsnämnd som har uppdraget som huvudsyssla och som uppfyller behörighetsvillkoren i 4 § i lagen om marknadsdomstolen (/) kan när denna lag träder i kraft förordnas att sköta en

3 §
(Som i RP)

19.

Lag**om ändring av lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) 7, 8 och 11 §, sådana de lyder, 7 och 8 § i lag 1532/2001 samt 11 § delvis ändrad i lag 481/2011, samt *fogas* till lagen nya 7 a, 8 a, 10 a, 10 b och 11 a § som följer:

7, 7 a, 8 och 8 a §
(Som i RP)

(*utesl.*) finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).

10 a §
(1 mom. som i RP)

Bestämmelser om handläggningen i marknadsdomstolen av ärenden (*utesl.*) enligt 1 mom.

10 b, 11 och 11 a §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

22.

Lag**om ändring av lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om säkerställande av bevisning i tvistemål som gäller immateriella rättigheter (344/2000) en ny 7 b § som följer:

7 b §
 (Som i RP)

(1 och 2 mom. som i RP)

De bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet tillämpas förutom på det fall som anges i 2 mom. även när ansökan om säkringsåtgärd har gjorts eller ett yrkande ett om åläggande enligt 7

a § har framställts innan denna lag träder i kraft. Om en huvudsak som har samband med en säkringsåtgärd *som avses i detta moment* eller med en begäran om ett åläggande enligt 7 a § (*utesl.*) dock anhängiggörs i marknadsdomstolen ska en talan om ersättande av skada och kostnader enligt 7 kap. 11 § i rättegångsbalken anhängiggöras i marknadsdomstolen.

Utskottets nya lagförslag

41.

Lag**om ändring av 44 § i lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 44 § 2 mom., sådant det lyder i lag /, som följer:

44 §

Skyldigheten att infinna sig till marknadsdomstolens sammanträde och uppvisa handlingar

lagen om rättegång i marknadsdomstolen (/).
 (Utesl.)

Bestämmelser om behandling och utredning av ärenden i marknadsdomstolen finns i övrigt i

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 5 december 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Anne Holmlund /saml
vordf. Stefan Wallin /sv
medl. James Hirvisaari /saf
Johanna Jurva /saf
Suna Kymäläinen /sd
Antti Lindtman /sd
Markku Mäntymaa /saml
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Jaana Pelkonen /saml
Arto Pirttilahti /cent
Jani Toivola /gröna
Kari Tolvanen /saml
Ari Torniainen /cent
Kaj Turunen /saf
Peter Östman /kd
ers. Mika Kari /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.